

Angeleta Ferrer Sensat (1904-1992)

El camí d'anar a l'escola
és diferent cada dia

“Els meus pares són David Ferrer i Rosa Sensat. Vaig néixer a Barcelona el 18 de maig de 1904. He passat tota la vida a l'escola i l'educació ha estat sempre el primer interès en la meva vida familiar. Sóc la tercera generació de la família que es dedica a l'ensenyament”

Angeleta Ferrer (1982)

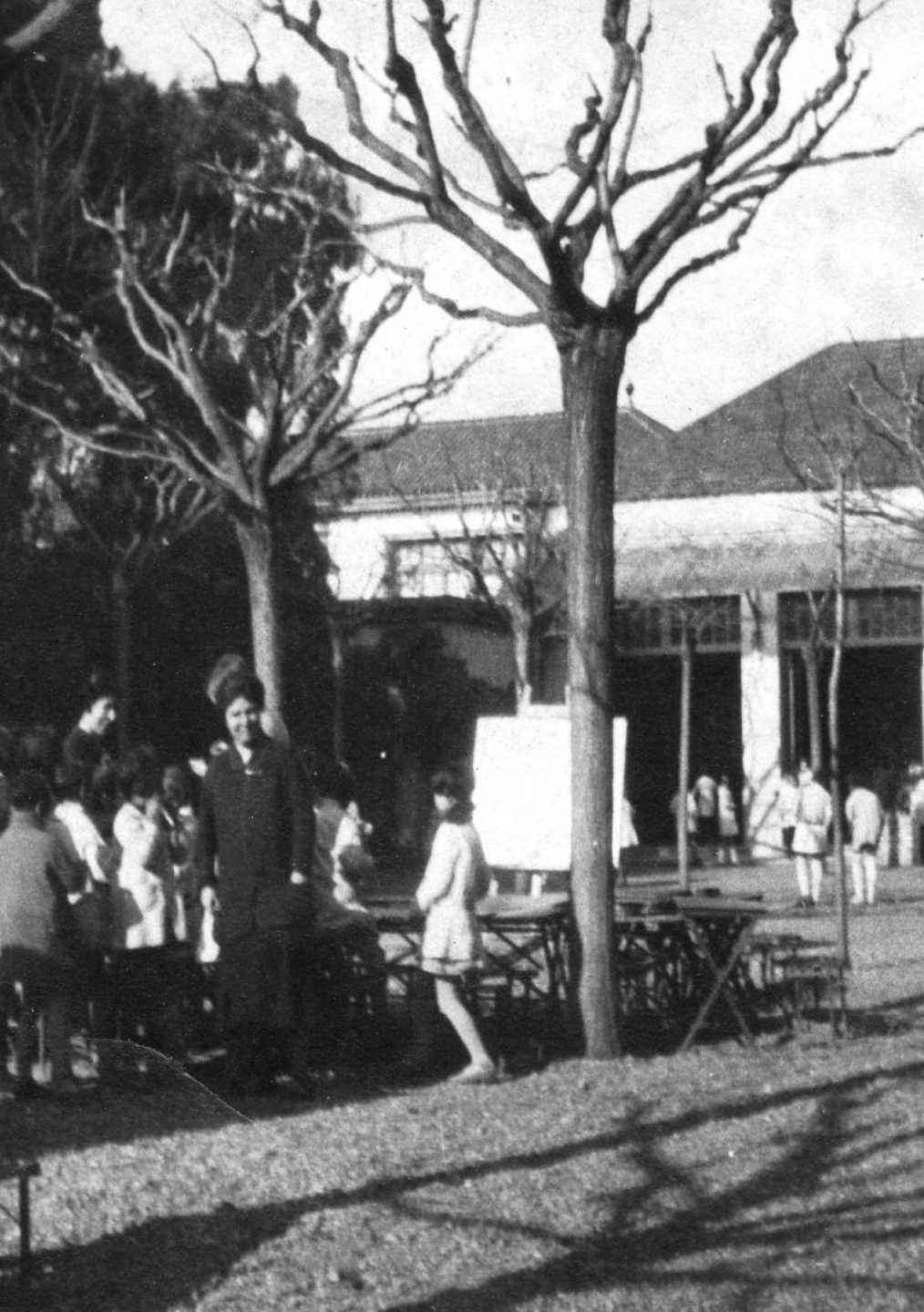
Maria de Los Angeles Ferrer
Barcelona

Suria
5. VI. 926.
Votat.

*“Les aficions naturalistes em vénen dels meus pares,
uns enamorats de la natura”*

Angeleta Ferrer d'excursió amb la seva mare Rosa Sensat

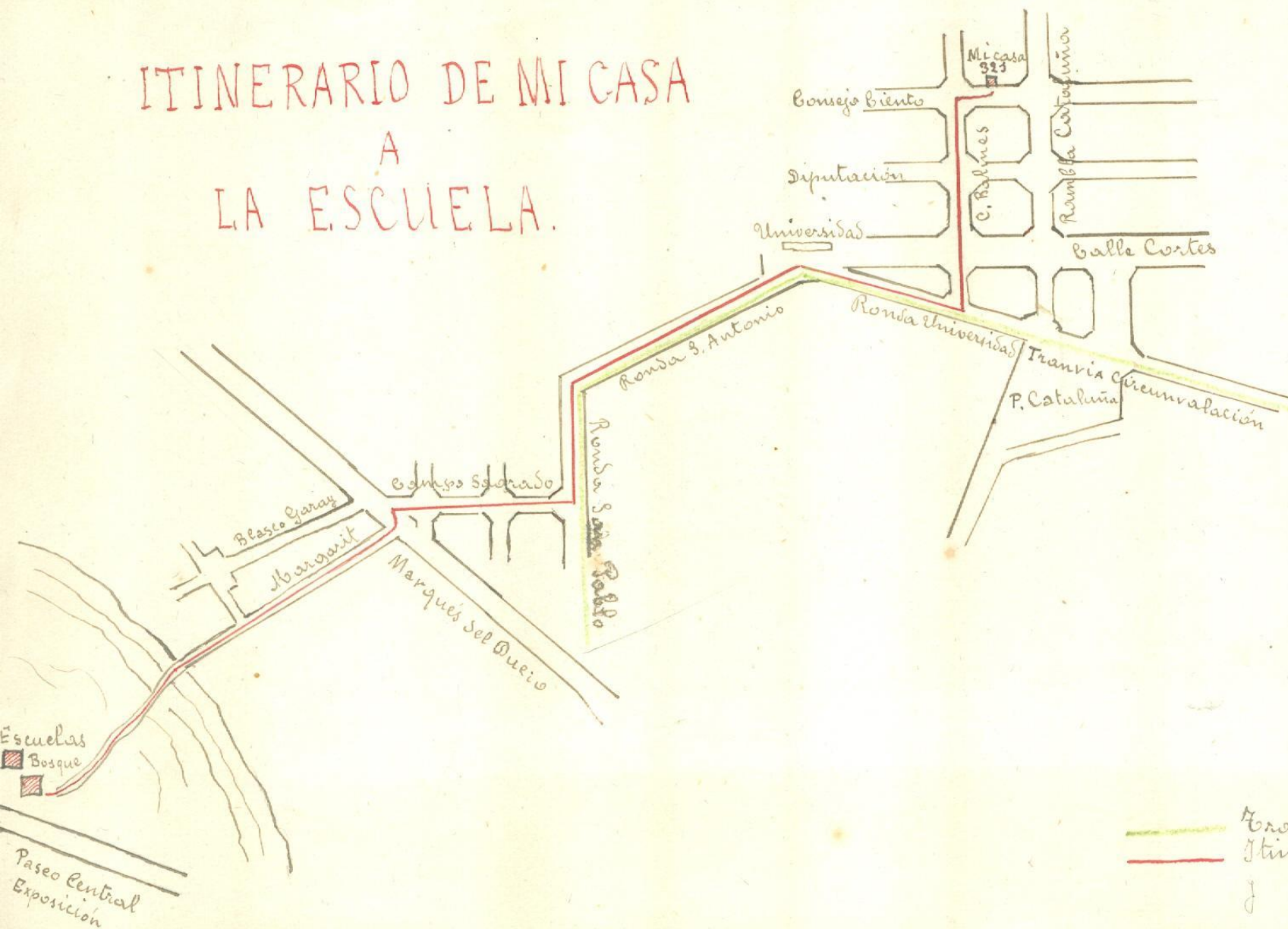

L'Angeleta aprèn a l'aire lliure: l'Escola de Bosc (1914-1918)

Amb 10 anys, l'Angeleta va ingressar a l'Escola de Bosc de Montjuïc acabada d'inaugurar i on la seva mare Rosa Sensat era directora.

L'ambient d'aquella escola li facilità un contacte conscient amb la natura, li estimulà l'esperit d'observació i li enfortí la vocació de mestratge que va conformar la seva vida dedicada a l'ensenyament.

ITINERARIO DE MI CASA A LA ESCUELA.

El camí d'anar a l'escola de l'Angeleta Ferrer (1915)

Matemàtica viva a l'aire lliure a l'Escola de Bosc,
una escola activa en plena natura amb Rosa Sensat al capdavant

“...sentíem que formàvem part d’aquell conjunt viu amb el qual ens identificàvem. La muntanya de Montjuïc verge i aspre, era tota nostra. El parc Laribal amb els seus jardins i arbres centenaris era el nostre habitatacle. Tot ho fèiem a fora...asseguts a terra o sobre uns pedrissos...”

Angeleta Ferrer (1978)

Etapa universitària

(1921-1926)

L'Angeleta coincideix amb la creació de la Facultat de Ciències que inaugura les seves activitats amb un professorat jove, emprenedor i molt ben preparat.

La seva formació universitària es diversifica entre treballs de camp i de laboratori. Una vegada llicenciada s'enriquirà amb les primeres experiències professionals a la Universitat, l'Institut Balmes i Blanquerna.

El Gobierno de la República Española

y en su nombre

El Ministro de Instrucción Pública y Bellas Artes:

Considerando que, conforme a las disposiciones y circunstancias prevenidas por la actual legislación,
Doña María de los Angeles Ferrer Sensat,
natural de Barcelona, provincia de idem, de edad de 25 años,
ha hecho constar su suficiencia en la Universidad de Barcelona el día 3 de Noviembre de
1926, con la calificación de Sobresaliente, expido el presente

Título de Licenciado en Ciencias, sección de Naturales,

que autoriza al interesado para disfrutar, con arreglo a las leyes y reglamentos vigentes, de los derechos que en virtud de este grado le están concedidos.

Dado en Madrid a 3 de Noviembre de 1931

El interesado,

Por el señor Ministro:
El Subsecretario,

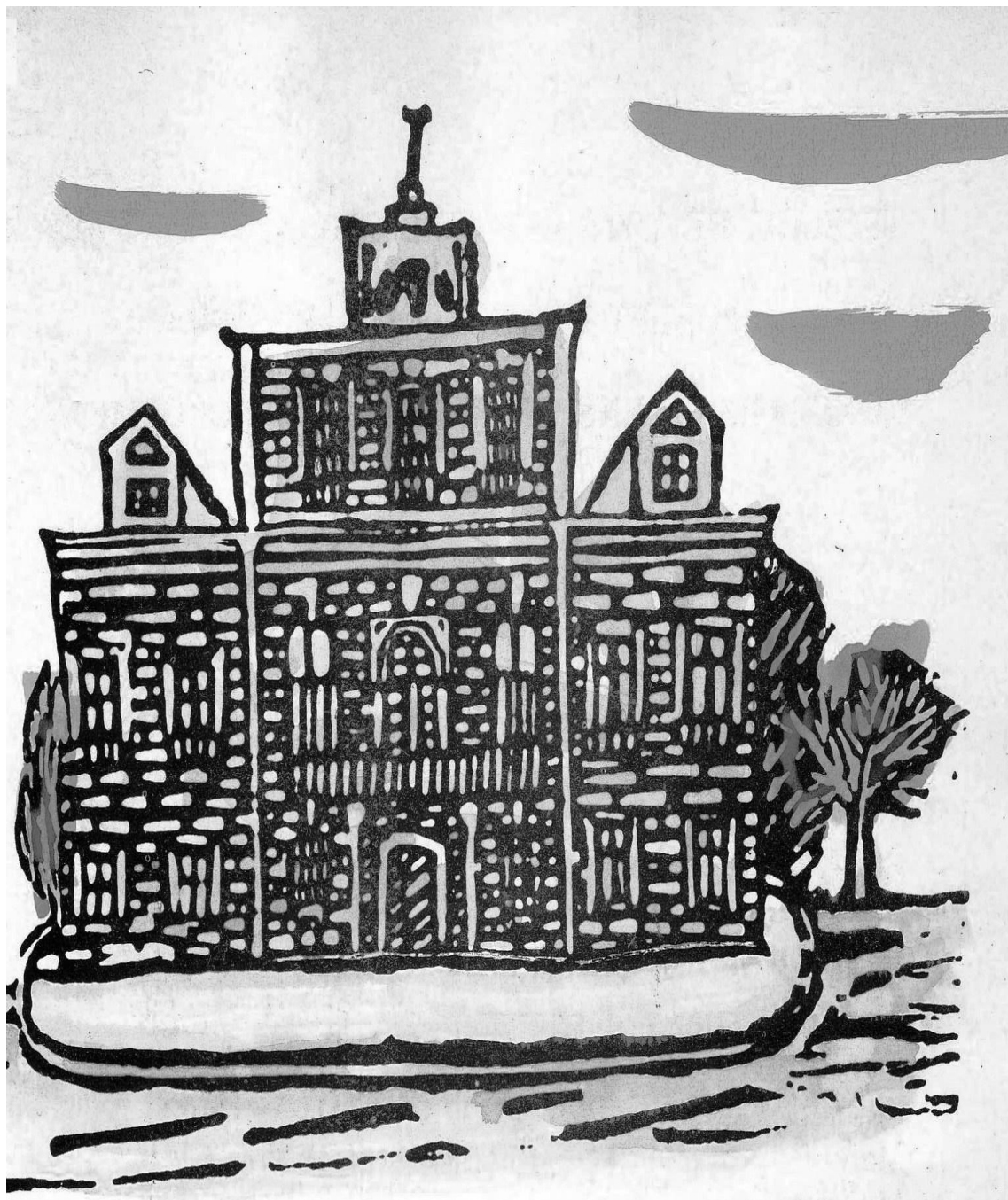
El Jefe de la Sección,

M^a de los Angeles Ferrer

[Signature]

[Signature]

Registro especial de la Sección de Títulos, folio 103 núm. 198

L'Institut-Escola

(1932-1938)

“La creació de l’Institut-Escola i la proposta per col·laborar com a professora va absorbir-me totalment. L’obra del Dr. Estalella era tan extraordinària i engrescadora, les possibilitats de l’Institut del Parc en l’ensenyament experimental de les Ciències Naturals eren tan privilegiades i les activitats de l’Institut-Escola eren tantes, que tots ens sentírem atrets per cada moment de vida, i jo, personalment m’hi vaig abocar sense reserves”.

Angeleta Ferrer (1978)

SAGARRA
TORRENTE
VIA LAZZERANA 2
BARCELONA

**“Els alumnes de l’Institut-Escola
sortien sovint d’excursió a estudiar
el paisatge i les diverses regions i
ecosistemes del nostre país”**

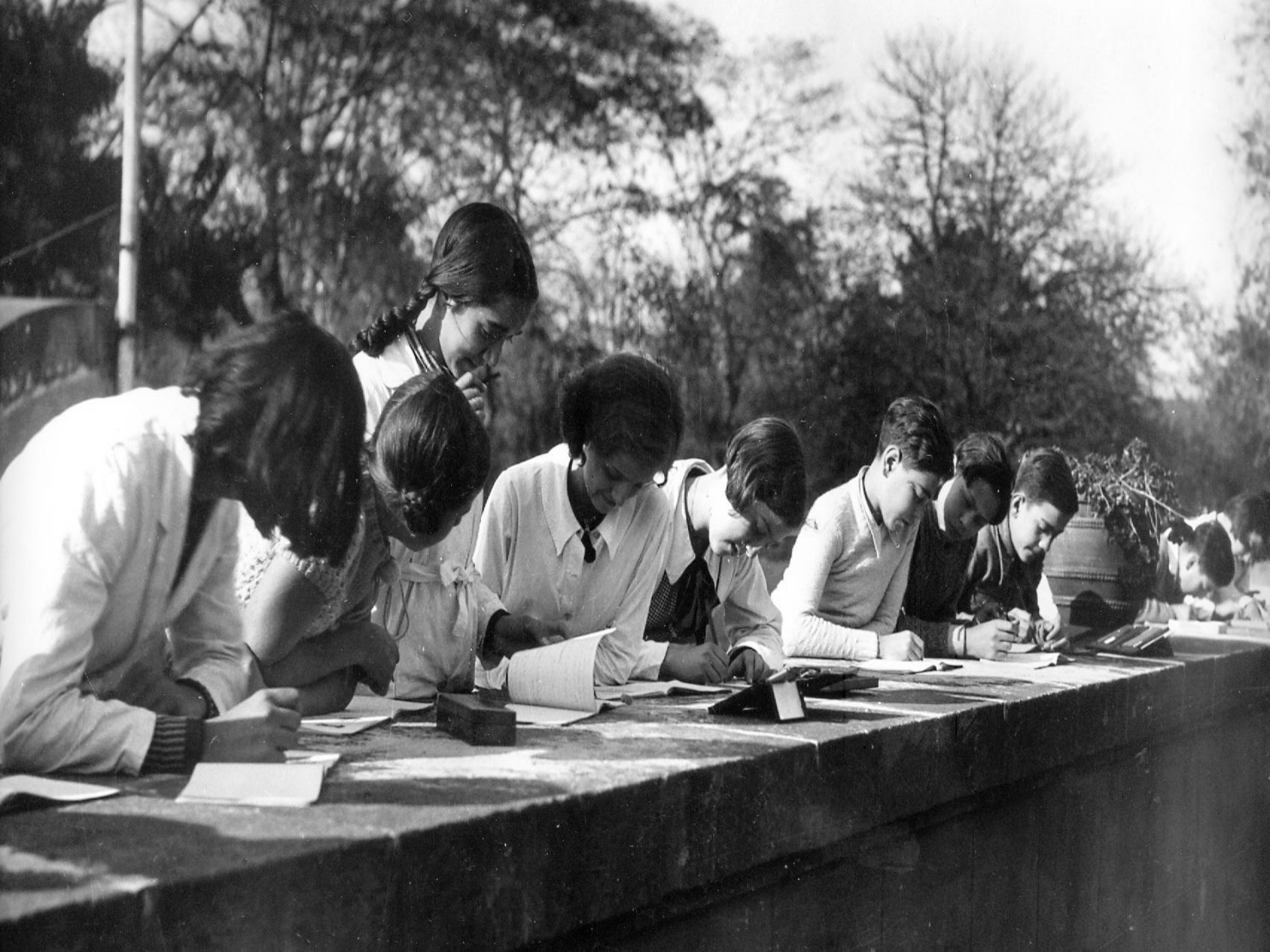
“L’Institut-Escola tenia una situació privilegiada que li donava unes possibilitats immillorables. Situat al Parc de la Ciutadella, tenia al seu abast, sense restriccions de cap mena, tots els jardins amb els seus arbres centenaris i les plantes de cicle anual que s’anaven succeint; el Zoo amb gran nombre d’espècies, l’Aquari -Terrari d’aigua dolça i marina i els museus de Geologia i Biologia. De tot es podia disposar, car els dirigents de les diferents seccions en donaren incondicionalment, totes les facilitats i ens ajudaren perquè els treballs i investigacions dels alumnes reeixissin.”

Angeleta Ferrer (1978)

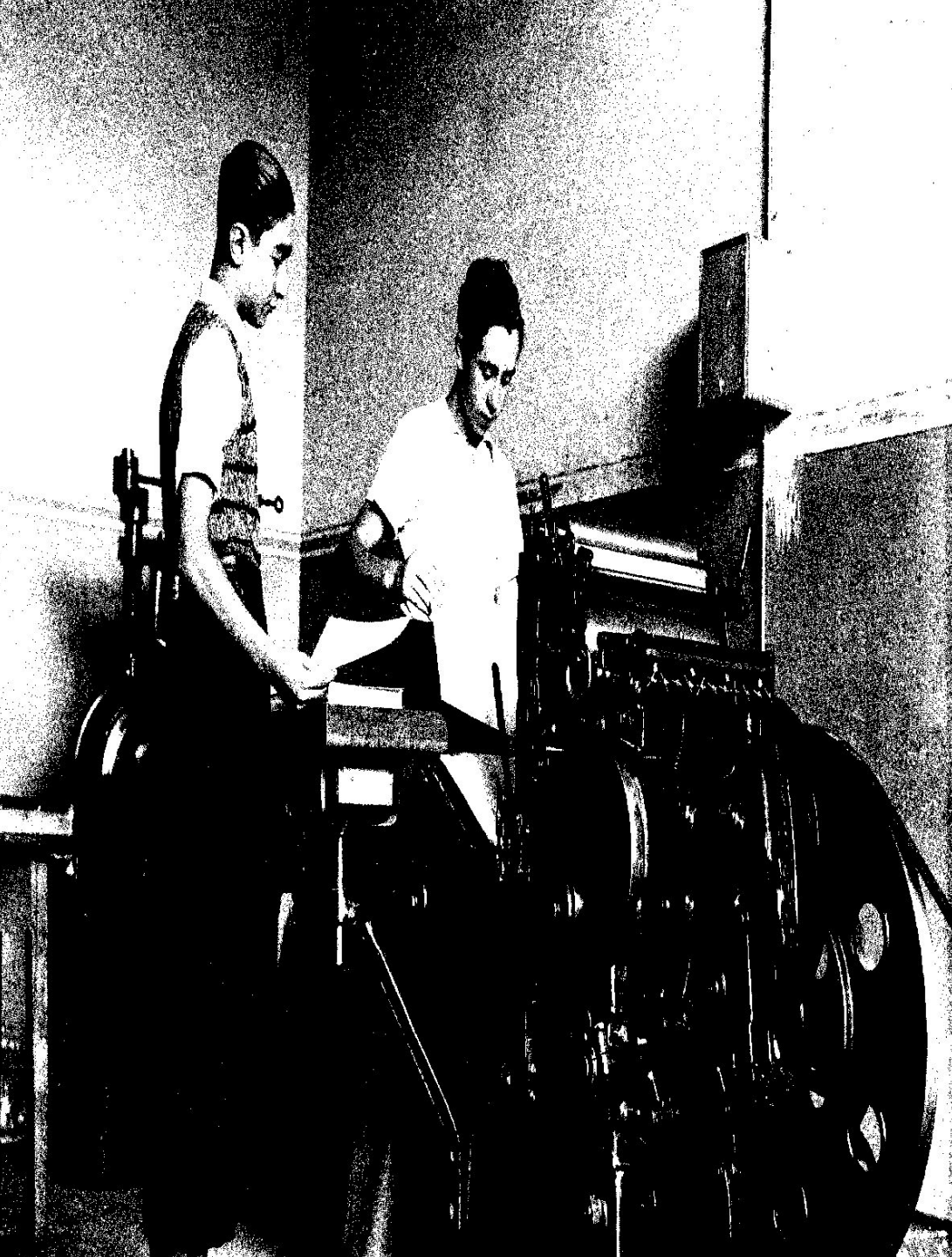

*“He procurat despertar en els infants l’interès per la bellesa del món,
per descobrir la natura i els seus fenòmens”*

La impremta, activitat escolar (1935)

L'ocasional intervenció d'Angeleta Ferrer en els treballs manuals dels nois i noies de l'Institut-Escola, va donar com a resultat ***Història d'una pera*** que va ser el primer llibre sortit de la impremta de l'Institut-Escola on més tard es publicà el ***Llibre de les Flors***, recull de linòleums i de composicions literàries originals dels alumnes.

El tema de la natura, és clar, està sempre present. És una manera d'ensenyar les ciències per mitjà de les arts plàstiques i de l'expressió literària.

HISTÒRIA D'UNA PERA

Història d'una pera

En un perer de la vall
una blanca flor hi havia
i un insecte va picar
el dolç nèctar que tenia.
La flor quedà remoguda
i així es va fecundar
i als pocs dies de la feta
una pera va donar.
Un vailet de la masia
tot seguit se n'adonà
i la pera ja collia
i al cistell la va posar.
Cap a casa se l'emporta
i a sa mare la donà
per anar vendre a la plaça
i poder força guanyar.
I tres dones que n'arriben
ja li volen tot comprar
—Apa dones: són les peres
les més bones que hi ha al pla.
I una d'aquestes tres dones
a sa filla la va dar
—Apa noia: menja peres
les més bones d'aquest any
i la noia menja peres;
molt dolces les va trobar
i sa mare un altre dia
en va tornar a comprar.

Josep Estruch (11 anys)

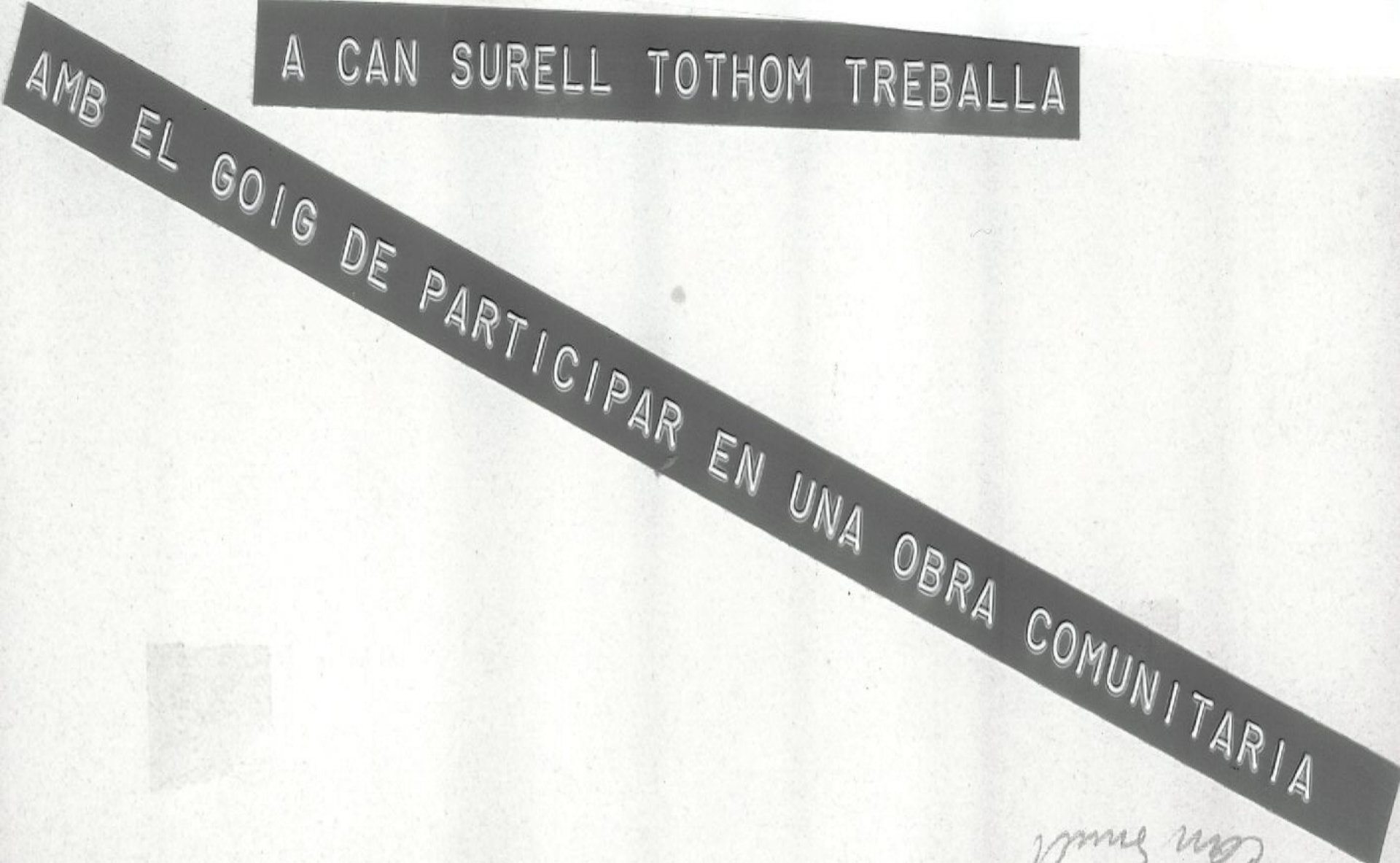

Can Surell

(1932-1938)

“Les estades d’estiu a Can Surell, masia del Montseny a Sant Pere de Vilamajor, organitzades per l’Institut-Escola estableixen una convivència de professors i alumnes en règim familiar de coeducació i on ells sols, havien de resoldre totes les necessitats de viure al camp, col·laborar en les tasques de pagès, atendre les tasques de la casa, la cura dels conreus, la cria d’animals, els ramats, la recol·lecció de mel, dels bolets, dels fruits, de la llenya, la preparació i funcionament de les carboneres, ...”

Angeleta Ferrer (1978)

Revers d'una fotografia de Can Surell
amb un grup de nois i noies a l'aire lliure (1935)

“Una de les activitats que vam realitzar a les colònies de Can Surell, fou l’excavació en roca viva d’una piscina per poder banyar-s’hi.”

Angeleta Ferrer (1978)

“... I el muntatge d'un pavelló de fusta on es recollien per dormir i de dia els servia de lloc de treball i convivència... Tot això era una lliçó viva i constant que formava part dels estudis... ”

Angeleta Ferrer (1978)

Patronat de Mataró (1958)

“L’any 1958, creats els Centres de Patronat, organismes mixtes Estat-Ajuntament , el meu marit Alexandre Sotorras i jo passem a fundar el de Mataró. Som ben acollits i ens hi aboquem apassionadament... El C.O.P.E.M. esdevé aviat una brasa viva que pren en el cor de tots: la ciutat, els mestres i els deixebles. Pocs alumnes (primer curs) i austeritat de tota mena. Sembla que tornem a començar un Institut-Escola com el del Parc. El centre creix ràpidament d’una forma clara i lluminosa. Totes les activitats de l’Institut-Escola es repeteixen”.

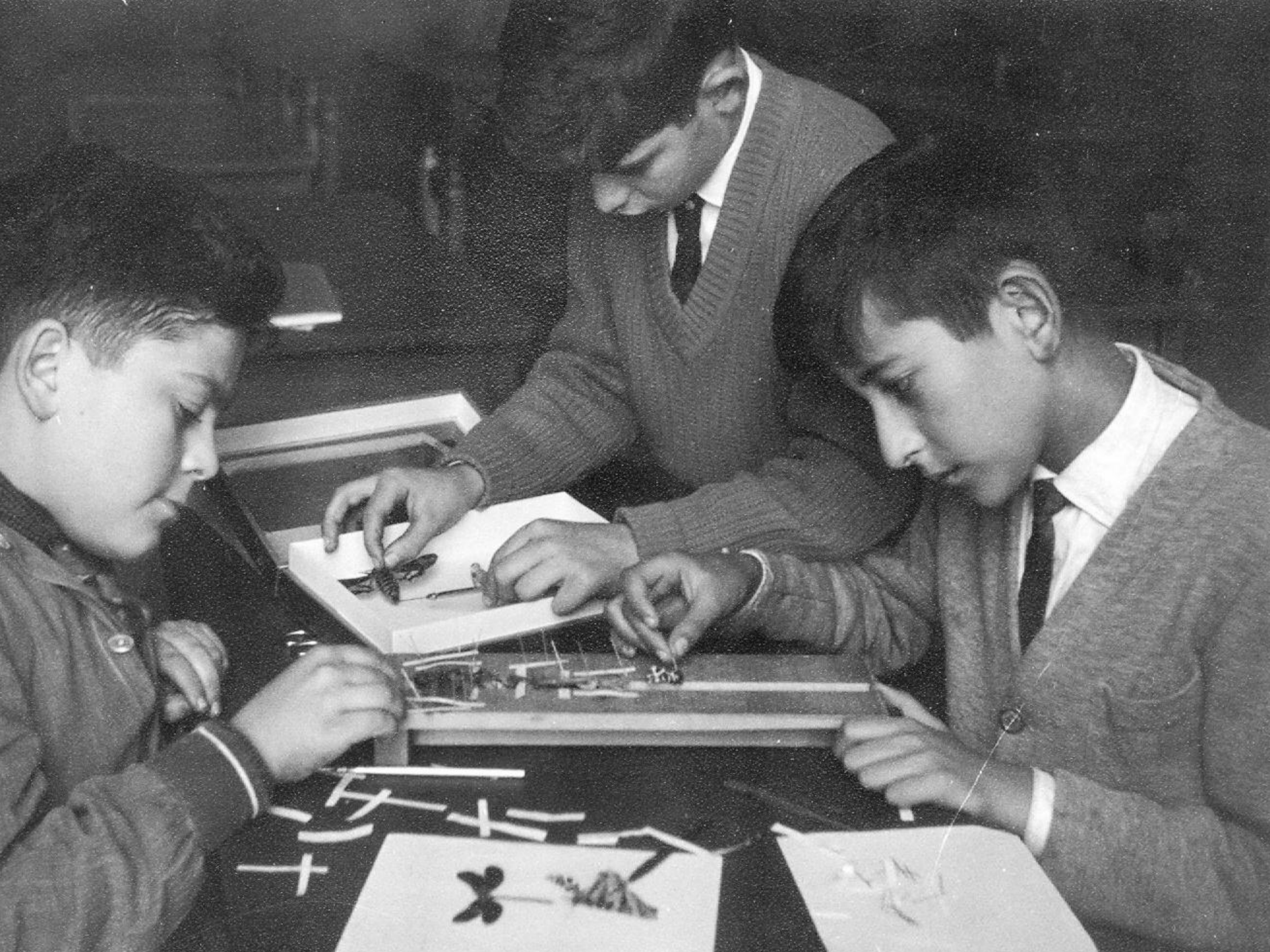
Angeleta Ferrer (1982)

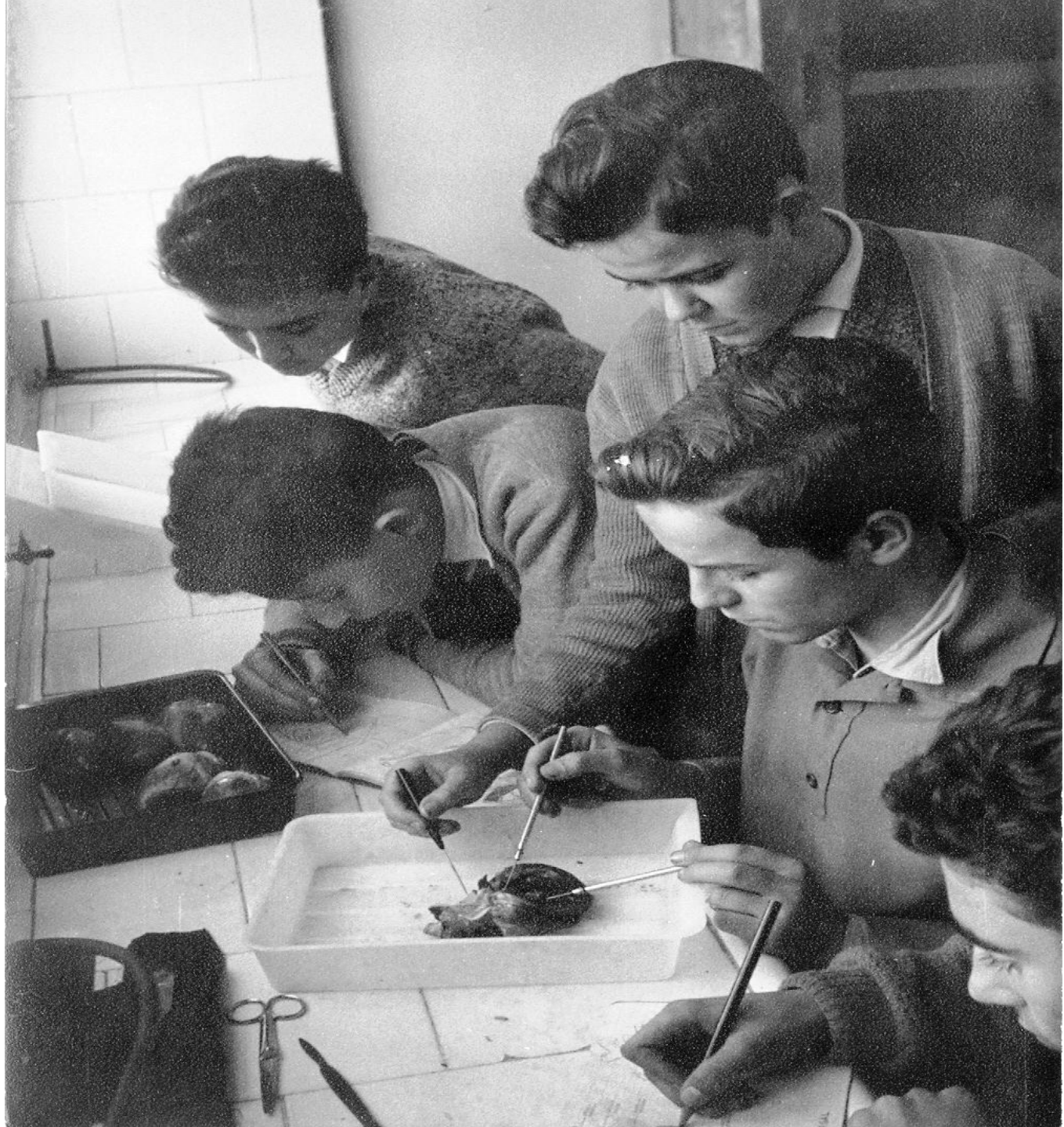

*“He sabut mantenir
sempre l’esperit de
mestre que portava dins
i he procurat fer l’escola
i les lliçons al més vives
possible i que sempre
el camp i els laboratoris
fossin el nostre lloc
d’actuació”*

Angeleta Ferrer (1978)

ZONA LITORAL

ZONA PELÁGICA

PLATAFORMA
CONTINENTAL

200m

TALUD

2000

ZONA
ABISAL

5000

7.500m

*“Cal començar de nou i refer-se cada dia sense fatiga, amb passió.
El mestre aprèn ensenyant. En el conjunt mestre – deixeble sembla
que un ensenya i l'altre aprèn. Però no és així.
El mestre aprèn ensenyant. I molt.”*

Angeleta Ferrer (1982)

Institut Infanta Isabel d'Aragó (1963-1974)

Durant els anys que l'Angeleta va portar la gestió de l'Institut de la Verneda, Infanta Isabel d'Aragó les parets dels vestíbuls exposaven mostres de les activitats i de les sortides realitzades i recollien també els fets d'interès general més remarcables del moment.

També hi ocupen un lloc les exposicions de treballs escolars o els interessants programes – itinerari de les sortides.

TAURISMAQUIA

*“L’observació de la natura
crea amor a totes les coses;
respecte a la vida a la vida,
a saber aprofitar els
recursos humans i les
riqueses naturals.”*

Angeleta Ferrer (1982)

Angeleta Ferrer i uns companys de l'Institut Infanta Isabel per Sant Jordi
(1964)

Els mestres de Catalunya a
ANGELETA FERRER I SENSAT
en reconeixement i homenatge

*“Estic contenta, però, de com he viscut. I afirmo que **l’educació és més obra de d’amor** que de ciència, i que no hi ha res tan difícil i interessant com descobrir i formar la persona humana”*

Angeleta Ferrer

Bibliografia

- Ferrer i Sensat, Angeleta. “El camí d’anar a l’escola cada dia és diferent”. En: *Infància*, núm.23 (març/abril 1985), p. 8-12
- Ferrer i Sensat, Angeleta. “Les ciències naturals i la primera infància”. En: *Infància*, núm. 7 (juliol/agosto 1982), 4-10
- Ferrer i Sensat, Angeleta. “Notes Autobiogràfiques”. En: *Homenatge Institucional ...* . Barcelona: Generalitat, 1982
- Ferrer i Sensat, Angeleta. “60 anys d’història de la Pedagogia de la natura a Catalunya. Els meus records”. En: *Perspectiva Escolar*, núm. 27 (Setembre 1978), p. 7-14
- Fotografies, documents i escrits del Fons històric de la Biblioteca Rosa Sensat i de l’Arxiu històric de l’Angeleta Ferrer

Imatges i documents:

Fons Històric de la Biblioteca Rosa Sensat

Arxiu Històric d'Angeleta Ferrer i Sensat

Tria d'imatges i textos:

Laura Vinuesa (estudiant en pràctiques de Pedagogia de la UAB)

Pau Raga (Biblioteca Rosa Sensat)